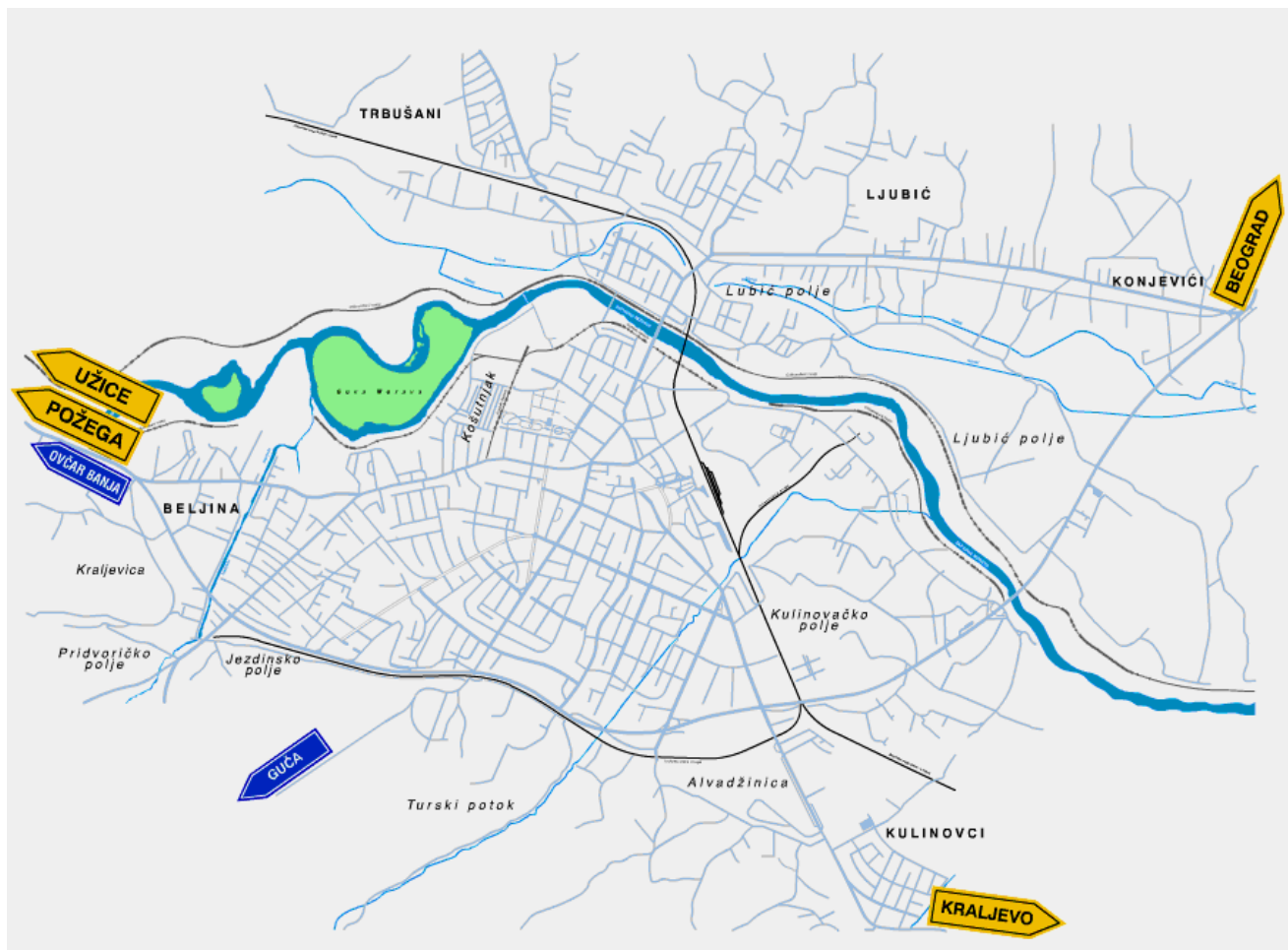

ЈАВНИ РЕСУРСИ

Саобраћајна инфраструктура

Град Чачак има развијену саобраћајну инфраструктуру. Налази се и на траси Коридора 11 и повезан је путем М-22 који се у месту Прељина рачва на пут који води ка Крагујевцу, Краљеву и Новом Пазару и пут који поред Чачка води према Црној Гори. Кроз Чачак пролази крак железнице који Чачак спаја са Краљевом и Пожегом. У граду се налази Железничка станица Чачак. Град има систем јавног превоза који се базира на аутобуском превозу, а постоји и велики број такси возила.

Путна инфраструктура

Табела: Дужина путева, 2017. година

	Чачак (км)	Моравичка област (км)
Дужина путева - укупно	487,775	1.639,143
Савремени коловоз	387,919	1.310,778
Државни путеви		
I реда	укупно 53,4	169,83
савремени коловоз	53,4	169,83
Државни путеви		
II реда	укупно 87,0	485,807
савремени коловоз	87,0	444,598
Општински путеви		
укупно	374,406	983,506
савремени коловоз	247,55	696,35

Железнички саобраћај и инфраструктура

Табела: Промет робе и путника у железничком саобраћају, 2016. године

	Чачак	Удео општине у укупном промету у Моравичкој области (%)	Моравичка област
Број железничких станица	1	100	1
Број превезених путника	42.521 (продате путне исправе)	100	87.411 (продате путне исправе)
Број превезених пошљици	112.469	100	115.705

Ваздушни саобраћај

Град Чачак планира модернизацију објекта спортско-рекреативног аеродрома у Прељини (8км од Чачка аутом) како би његове услуге биле доступне за пословна и туристичка путовања као и за потребе пољопривредне авијације корисницима у ширем окружењу.

На око 30 км од Чачка налази се аеродром "Морава" Лађевци. Влада Републике Србије је прогласила две линије у јавном интересу у ваздушном саобраћају, које ће саобраћати са Аеродрома "Морава". У питању су две авио-линије Краљево–Беч–Краљево и Краљево–Солун–Краљево, а на обе линије ваздушни саобраћај ће се одвијати три пута недељно. Први летови ће кренути у децембру, на линији Краљево–Беч–Краљево, након што на јавној набавци буде изабрана компанија која ће саобраћати на овој линији од јавног интереса.

Опслужно подручје Аеродрома "Морава", поред округа у централној Србији, обухвата и део БиХ, односно Републику Српску, и Црну Гору, а процењује се на око три милиона људи.

Удаљеност од међународних/локалних аеродрома: Ниш 184 км, Аеродром "Никола Тесла" Београд 150 км, Морава Лађевци 29,5 км, Подгорица 317км, Скопје 381 км, Сарајево 239 км, Загреб 520 км, Солун 591 км, Истанбул 899 км, Франкфурт 1.462 км, Брисел 1.852, Рим 1.017 км.

Комунална инфраструктура

Водовод и канализација

Водоснабдевање

Водовод Чачак датира из 1955. године када је становништво снабдевано водом из изворишта „Бељина“ са два копана бунара и пумпном станицом капацитета 30 л/с. До краја осамдесетих ово извориште је дограђивано и у коначној фази достигло капацитет 400 л/с. Чачак се до 1993. године снабдевао водом из два изворишта (Бељина и Пријевор-Парменац) и 86 локалних сеоских водовода којима не газдује ЈКП „Водовод“ (Бачевац, Бања, Кићановића врело, итд.).

Изградњом и пуштањем у експлоатацију система "Рзав", осим подручја ГУП Чачка планирано је да се на систем прикључи и читав низ села и приградских насеља, што је из II фазе остварено 95%.

Чачку се у почетној фази експлоатације система "Рзав" обезбеђивало 600 л/с, док се у коначној фази (до пројектног периода 2030. године) планира 1.200 л/с, а са постојећих изворишта се обезбеђује 450 л/с.

Фекална канализација

Канализациона мрежа града Чачка је изведена по сепарационом систему. Фекална канализација се састоји од 7 примарних и више секундарних колектора, а испушта се у Западну Мораву низводно од града без икаквог претходног пречишћавања. На територији ГУП-а Чачка, постоји 11 црпних станица са потпуним и правовременим препумпавањем отпадних вода.

Тренутно је 80% становништва прикључено на градску канализациону мрежу, са планом да се до краја пројектног периода прикључе сви потрошачи (1.200 л/с у дану мах оптерећења). Укупна дужина изграђене фекалне канализације је око 350 км, пречника 200 –1.200 мм.

Атмосферска канализација

У Чачку је изграђен сепаратни систем канализације. Атмосферска канализација је рађена последњих 40 година са аспекта рационалног функционисања објеката, као и одбране и заштите од елементарних непогода. Одвођење атмосферских вода градске и приградских зона је решено са 16 главних одводника, од којих се девет излива у Западну Мораву, четири у Атеничку реку, две у Лозничку реку и једна се разлива по природном терену.

Изливи атмосферских колектора у Западну Мораву су постављени релативно ниско, па се истицање врши под утицајем промене нивоа воде у реци. Изведени систем атмосферске канализације чији су пречници 300 –2.200 мм покрива око 60% територије Чачка покривене ГУП-ом. Усвојени ниво заштите од поплава кишним водама приликом пројектовања и извођења одводника кишне канализације треба да буде:

- за уличне цеви или канале за прикупљање површинског отицаја, двогодишња рачунска киша,
- за главне одводнике, петогодишња рачунска киша,
- за заштиту главних саобраћајница од брдских вода, десетогодишња рачунска киша.

Уређење водотокова и смањење нивоа подземних вода

Територију града Чачка пресеца река Западна Морава са својим притокама. Мада, систем одбрамбених насипа и регулације корита Западне Мораве и притока није завршен, насеље Чачак није озбиљно угрожено поплавама.

Регулација је извршена на подручју ГУП-а и то: на Чемерници, Лупњачи, Лозничкој реци, Атеничкој реци, Трнавској реци и потоку Моравац. Меродаван протицај за заштиту града одвода Западне Мораве је стогодишња вода, а као контролна вода је усвојена веома велика вода (ввв), која се приближава хиљадугодишњој води.

Завршетком изградње одбрамбених насипа на Западној Морави, Чемерници, Атеничкој и Трнавској реци биће завршена пасивна одбрана од поплава, иако Чачак није озбиљно угрожен поплавама.

Осим насипа, изграђене бране на Западној Морави знатно утичу на смањење ризика од поплава, јер врше трансформацију поплавног таласа, тј. смањују његов врх. На подручју ГУП-а се налази и језеро у рекреативном центру "Младост", чија је основна функција купање и рекреација.

Систем даљинског грејања

Гасификација и број станова прикључен на гасоводну мрежу

Од тренутка доношења "Генералног плана насеља Чачак 2015", већи део планираних гасних инсталација је изграђен. Главна мерно регулациона станица за Чачак (ГМРС) смештена је на правцу магистралног гасоводног система, ван граница Генералног урбанистичког плана. ГМРС „Чачак“ је капацитета 20.000 м³/h са улазним притиском 16-50 бара и излазним од 12 бара. Од ГМРС одваја се градска гасоводна мрежа притиска до 12 бара.

На делу генералног плана, градски гасовод се у Коњевићима води једним делом дуж канала за наводњавање. На том делу гасовода постављена је Мерно регулациона станица (МРС) широке потрошње „Коњевићи“ од које се разводи дистрибутивни гасовод за насеље Коњевићи и Љубић.

Други део новопланираног гасовода, одваја се од постојећег код кошаркашке хале, води се у „ножици“ бедема, па дуж Улице Свети Сава и даље све до постојећег гасовода дуж Булевара ослободилаца (крак за „Слободу“).

За веће привредне и индустријске објекте, као и за објекте са потребама за већим притиском гаса, а уколико су у близини трасе постојећег или новопланираног градског гасовода могу се градити посебне МРС, а у свему према посебним условима и условима испоручиоца гаса.

Постојање система гасификације или топлификације не искључује коришћење обновљивих извора енергије, чија би примена требала бити заступљена у знатно већем проценту.

Топлификација и број станова прикључен на топловодну мрежу

За делове града са већом густином насељености, са минималним топлотним флуksom 20-30 MJ/c/км²(зграде П+2+Пк), као и зграде ниже спратности које се налазе у близини топлификационог система, потпуно је техно-економски и еколошки оправдана изградња система топлификације.

У периоду од доношења „Генералног плана насеља Чачак 2015.“, урађен је „Дугорочни план топлификације града Чачка“. Према „Дугорочном плану топлификације града Чачка“ дефинисане су зоне у којима је заступљена само топлификација, и прелазне зоне у којима се објекти могу прикључивати и на систем топлификације и на систем гасификације. Делови града ван ових зона предвиђени су за гасификацију или индивидуално решавање начина загревања објекта. Заступљеност инсталација по зонама биће детаљније разрађена у плановима генералне и детаљне регулације при чему може доћи до корекције граница зона.

У оквиру зона топлификације изграђене су четири топлане. Све топлане су на гас, а већина њих као резерву користи течено гориво. Укупни капацитет топлотних извора је 88,12 MW.

Електро инфраструктура

Снабдевање града Чачка потребном количином електричне енергије врши се из електроенергетског система Србије. На територији града Чачка постоје изграђене две хидроелектране (ХЕ "Овчар Бања" и ХЕ "Међувршје") и већи број трафостаница различитих напонских односа. Напајање потрошача врши се преко мреже ниског напона која је на територији града Чачка изграђена као надземна на стубовима и подземна (кабловска).

Последњих пет година "Електродистрибуција Чачак" врши значајну изградњу нове и реконструкцију постојеће мреже ниског напона (превасходно на сеоском подручју док је градска мрежа једним делом кабловска и око 65% стабилна на армирано бетонским стубовима), тако да се за остатак мреже на дрвеним стубовима предвиђа прелазак на мрежу са армирано бетонским стубовима у наредних пет година.

Телекомуникациони систем

Телефонску мрежу "Телеком Србија" на територији града Чачка чини систем од 158 централа са високим степеном дигитализације (100%). Стање телефонске мреже са просеком од преко 34 прикључка на 100 становника чини надпросечан ниво у Србији.

Подручје града Чачка покривено је великим бројем базних станица "Телеком Србија 064", "Теленора 063" и "ВИП – а". Инфраструктуре мобилних телефонија на територији града Чачка, према степену покривености територије и становништва, тренутно у високој мери задовољавају по потребе у граду Чачку.

На територији града Чачка укупно је инсталисано 71.528 прикључака од чега на градском подручју 47.441, а на осталом делу града 24.087 прикључак.

Од укупно инсталисаних прикључака на градском подручју користи се 25.039 и на осталом делу града 14.286 прикључка.

Комплетно подручје града Чачка је покривено мрежом фиксне телефоније.

У Чачку постоји ТВ и радио мрежа. МтсТВ је услуга Телекома на тржишту за кориснике на готово целој територији града Чачка.

Интернет мрежана територији града Чачка је развијена на подручју насељених места целокупне територије.

Табела: ПТТ саобраћај, 2017. година

	Чачак	Удео у Моравичкој области (%)
Број пошта	17	38,09
Број телефонских претплатника	39.184	55,99

ПТТ промет (отпремљено)	писмоносне пошиљке (1000)	2.075	64,67
	пакети (1000)	8	50,00

Енергетика

Табела: Искоришћење енергије, 2017. година

		Чачак	
Електрична енергија (кWh)			
- домаћинства		220.741,65	
- правна лица		32.194,95	
Стопа искоришћености			
Цена		0.05 еура/kwh	
Гас (1.000 м³)			
Стопа искоришћености			
Цена		0,35 ЕУР	
Вода (1.000 м³)	- произведено	11.045.000,00	
	- наплаћено	5.917.000,00	
Стопа искоришћености			
Цена (без ПДВ-а)		- домаћинства Тип 1	45.95 дин/м3
		- привреда Тип 2	68.82 дин/м3
Даљинско грејање (кWh)			
Физичка и правна лица		61,950,471 kwh	
Стопа искоришћености			
Цена		5,43 дин без пдв/kwh	

Здравствена и социјална заштита

Заштита здравља организована је преко Дома здравља Чачак, Опште болнице Чачак и Завода за јавно здравље Чачак (ЗЗЈЗ). На територији града Чачка приватна лекарска пракса је увелико заживела и углавном су то поликлинике, лабораторије, гинеколошке ординације и стоматолошке ординације.

Табела: Болнички капацитети, 2017. година

	Број кривета	Удео у укупном броју кривета (%)	Број кривета на 100 становника
Служба за плућне болести и туберкулозу (са антитуберкулозним диспансером)	40	7,6	0,03
Служба за интерне болести (са коронарном јединицом)	85	16,1	0,07
Служба за здравствену заштиту деце	30	5,7	0,03
Служба за инфективне болести	13	2,5	0,01
Служба за неурологију	30	5,7	0,03
Психијатријска служба	40	7,6	0,03
Дерматовенеролошка служба (са кожно-венеричним диспансером)	10	1,9	0,009
Служба опште хирургије (са операционим блоком и дејом хирургијом)	80	15,2	0,07
Уролошка служба	30	5,7	0,03
Служба ортопедије са трауматологијом (са пластичном хирургијом)	35	6,6	0,03
Служба за здравствену заштиту жена (са неонатологијом и породилиштем)	60	11,4	0,05
Офталмолошка служба	15	2,8	0,01
Оториноларинголошка служба (са максилнофацијалном хирургијом)	15	2,8	0,01
Служба анестезије са реанимацијом	16	3,0	0,01
Продужено лечење, нега и рехабилитација	28	5,3	0,02
УКУПНО:	527	100	0,44

Табела: Улагања у здравство и социјални рад, 2015. год.

	Чачак (€)*
Расходи (улагања) у здравство и социјални рад	18.032

* средњи курс НБС 31.12.2015. - 1€ = 121.62 рсд

Табела: Лекари, стоматолози и дипломирани фармацеути у здравственим службама, 2017.

	Чачак	Моравичка област
--	-------	------------------

Лекари – укупно	271	442
Лекари опште медицине	15	35
Лекари на специјализацији	27	44
Лекари специјалисти	229	363
Стоматолози	25	41
Фармацеути	51	63
Број становника на једног лекара у граду	410	457
Број становника на једног лекара у округу	457	
Број становника на једног лекара у Србији	351	

Табела: Корисници социјалне заштите

Укупан број корисника у регистру ЦСР и на активној евиденцији у 2016. по старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2016.		
	м	ж	Укупно	м	ж	Укупно
Деца (0-17)	1386	912	2298	1210	817	2027
Млади (18-25)	252	193	445	238	181	419
Одрасли (26-64)	2116	2360	4476	1771	1965	3736
Старији (65 И више)	715	1321	2036	633	1159	1792
Укупно:	4469	4786	9255	3852	4122	7974

Табела: Корисници социјалне заштите – малолетна лица

Број деце у ЦСР према корисничким групама и узрасту, 2016. година					
Корисничке групе	Узраст				
	0-2	3-5	6-14	15-17	Укупно
Деца под стрателством (сва деца под старатељством и у породици и на смештју)	3	12	40	17	72
Деца жртве насиља и занемаривања	6	21	95	28	150
Деса са неадекватним родитељским старањем	3	3	2	0	8
Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом	0	0	68	271	339
Деца чији се родитељи споре око начинавршења родитељског права	74	176	362	87	699
Деца чије су породице корисници НСП и других видова материјалног давања	66	74	458	181	779
Деца ОСИ	12	16	98	28	154
Деца у постцима: одредивање личног имена, сагласност за малолетнички брак, сагласност за располагање имовином	1	0	17	4	22
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици (деца улице)	0	0	0	0	0
Деца повратници/из реадмисија	0	0	0	0	0
Остала деца	21	27	85	50	183

Табела: Корисници социјалне заштите – пунолетна лица

Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости у 2016. години					
Корисничке групе	Старост				Укупно
	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 И више)	
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	52	267	115	5	439
Особе које се споре око вршења родитељског права	54	270	0	0	324
Особе са инвалидитетом	74	425	524	32	1.055
Особе са друштвено неприхватљивим понашањем	54	52	16	0	122
Особе које имају портебе за домским сметаје и другим услугама социјалне заштите у локалној заједници	22	60	84	5	171
Материјално угрожене особе	131	1.685	556	35	2.407
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	0	0	0	0	0
Жртве трговне лудима	0	0	0	0	0
Бескућници	0	0	0	0	0
Остали	84	1.234	742	59	2.119

Извор података: локална канцеларија ЦСР

Образовни капацитети

У оквиру образовања, изворне надлежности локалне самоуправе прописане Законом, реализују се кроз рад предшколске установе, основних и средњих школа са територије града Чачка.

У Чачку послују: две предшколске установе, 18 основних школа, седам средњих школа, две високе школе и два факултета (Факултет техничких наука и Агрономски факултет) који су у оквиру Крагујевачког универзитета.

Такође, потребно је напоменути да у Чачку постоји и Институт за воћарство који се бави научно – истраживачким радом.

Табела: Капацитети образовних институција, 2016/17. година

	Број установа	Број образовних профила	Број ученика/студената
Предшколске установе	2/39 вртића	/	3.988
Основне школе	18	/	8.895
Средње школе	7		4.867
Више школе	2		758
Факултети	2		1.340

Табела: Улагања у образовање, 2015/16.

	Чачак	Моравичка област (€)	Србија
Расходи (улагања) у образовање - укупно	654.087.842.72	32.476.163	2.097.322
Расходи (улагања) у основно образовање	181.132.691.70	18.112.895	1029118
Расходи (улагања) у основно образовање по ученику	0.021	1.046	1.057

Табела: Број и структура образовних установа, 2016. година

		Чачак	Удео у укупном броју установа у Моравичкој области (%)
Основне школе	укупно	42	33,87
	одељења	377	52,32
Средње школе	укупно	7	50,00
	одељења	181	63,79
Специјалне школе	укупно	1	50,00
	одељења	22	73,33
Школе за одрасле	укупно	1	0
	одељења	1	0
Више школе		1	100,00
Факултети		2	100,00
Установе за децу предшколског узраста		39	50,00
Студентски домови		1	100,00
Домови ученика		1	50,00
УКУПНО – све установе		92	43,81

Табела: Укупан број ученика, студената и корисника образовних установа, 2016. година

		Чачак	Удео у укупном броју ученика/студената/корисника у Моравичкој области (%)
Основне школе - ученици	укупно	8.895	56,85
	завршили школу	1.129	56,68
Средње школе - ученици	укупно	4.867	66,70
	завршили школу	1.128	67,05
Специјалне школе - ученици	укупно	22	74,42
	завршили школу	4	77,77
Школе за одрасле - укупно	укупно	0	0
	завршили школу	0	0
Више школе - студенти	укупно	758	100,00
	на буџету	521	100,00
	завршили школу	204	100,00
Факултети - студенти	укупно	1.340	100,00
	на буџету	943	100,00
	завршили школу	298	100,00
УКУПНО – сви ученици		15.882	64,39
Предшколске установе	деца корисници	3.988	63,29
Студентски домови	корисници смештаја	207	100,00
Домови ученика	корисници смештаја	120	63,83

Табела 89. Просечан број ученика, студената и корисника смештаја у образовним установама, 2015/16.

	Чачак	Моравичка област	Србија
Број ученика по основној школи	216,7	129,1	162,8
Број ученика по одељењу основне школе	24,5	22,6	22,
Број ученика по средњој школи	723,4	542,3	509,1
Број ученика по одељењу средње школе	26,4	25,2	24,3
Број ученика по специјалној школи	21,3	16,0	26,51
Број ученика по одељењу специјалне школе	5,3	5,6	6,4
Број ученика по школи за одрасле	/	24	85,1
Број ученика по одељењу школе за одрасле	/	/	14,5
Број студената по вишој школи	653	653	818,3
Број дипломираних студената по вишој школи	197	197	220,3
Број студената по факултету	781	781	1.593,5
Број дипломираних студената по факултету	173	173	311,0
Број деце корисника по предшколској установи	110	86	77,0
Број корисника смештаја по студентском дому	207	207	437,38
Број корисника смештаја по дому за ученике	120	188	197,47